

Føroyskt jarðarbrúk — hvør er leiðin!!!

Eru vit við at menna føroyskt jarðarbrúk!

ella

stendur føroyska jarðarbrúkið í stað!

ella

gongur tað niður á bakka við jarðarbrúkinum!

og tí spyrja vit:

Hvussu verður við jarðarbrúkinum í Føroyum í 80-árunum???

Hetta eru spurningar, sum Sosialurin fer at taka upp til viðgerðar. Ikki tí — vit hava hesi bæði seinastu árin av og á nomið við hesar somu spurningar í samrøðum við jarðarbrúkarar, fólk í feløgum, á stovnum og á virkjum, sum hava eitthvørt tilknýti til jarðarbrúk, og við politikarar.

Eitt mál sum t.d. royndarstöð— og skúli hevur verið nógv frammi seinasta árið. Tað hava vit roynt at viðgjørt frá fleiri síðum. Tað eru so ymiskar meiningar um hetta mál, at vit meta tað ikki »útdebaterað«. Hesin spurningurin fer tí eisini at verða tikin upp í blaðnum.

Vit bjóða lesarum og áhugaðum fyri føroyskum jarðarbrúki vælkomnum at luttaka í einum breiðum almennum kjaki um »Føroyskt jarðarbrúk«. Vit taka ímóti øllum innsendum tilfari, sum kann metast at hava almennan áhuga.

Í blaðnum í dag leggja vit fyri við 1. parti av samrøðu við bóndan á Eiði, Jákup Eidesgaard. Vit hava vitjað í fjósinum á Búmúla norðan fyri Eiðis bygd, og vit hava verið uppi í haganum og hugt eftir nýdyrkaðu lendunum har.

Í seinna partinum av samrøðuni, sum kemur í blaðið seinni, sigur Jákup sína áskoðan um livilíkindini hjá føroyskum jarðarbrúki í dag og hvønn veg tað ber.

Bóndi á Eiði brýtur upp úr nýggjum:

Veltir uppi undir Slættaratindi

— helst eindømi í føroyskari jarðarsøgu

Komin framvið kirkjuni snarar tú til høgru og koyrir teir umleið hundrað metrarnar út til fjósið, ið liggur á Búmúla — norðan fyri Eiðis bygd, hagani útsýnið er út yvir mølina og fótbóltsvøllin.

Tað er mikumorgun í september. Klokkan er farin av sjei. Í fjósinum er Jákup Eidesgaard, bóndi í ferð við at gera klárt til dagsins arbeiði. Fjósið er bæði reint og nossligt.

Fyrst verður reinsað rundan um neytini, og tey fáa kraftfóður. Jógurini verða vaskað og pattisettini sett upp undir. Mjólkin fer gjøgnum nýggja mjólkianleggjið og í kølitangan. Ein tíma seinni er bilurin hjá Strandferðsluni eftir mjólkini. Hon er nú klár at senda til nýggja mjólkavirkið í Havn, har hon verður viðgjörd og pakkað.

Soleiðis byrjar hvør morgun hjá Jákupi — eisini hesin morgunin, tá Sosialurin vitjaði. Jákup heldur fyri, at arbeiðsdagurin oftani gerst langur — kortini dæmar honum hetta arbeiði og iðrar seg ikki um, at hann nýstaðni fór í gongd við jarðarbrúk.

Uppvaksin við kriotúrum

— Eg eri uppvaksin saman við kriotúrum, sigur Jákup, og havi tí altíð havt áhuga fyri hesi vinnu. Vit høvdu kúgv í húsinum, og tá pápi fór til skips vóru tað vit børnini og mamma, sum máttu skipa fyri summararbeiðinum.

Jákup Eidesgaard hevur annars arbeitt sum fiskimaður stóran part av livinum, men var í nøkur ár á Loranstöðini. Tá nógv mekanisering fór fram har á stöðini og Jákup varð uppsagdur gjørdi hann álvara av ætlanini at gerast bóndi.

Leigusáttmála

Hetta var í apríl 1977. Jákup fekk ein leigusáttmála frá einum hagaparti at velja uppi undir Slættaratindi í umleið 350 metra hædd.

Tað man vera eindømi í føroyskari jarðarbrúksøgu, at nakar hevur velt úr nýggjum so høgt uppi í haganum. Onkur mundi helst halda, at Jákup var ikki rættisaktaður at velja bæ uppi undir fjallatindunum.

Jákup sigur soleiðis um hetta:

— Eygleiðir tú seyðin, sum um summarið liggur so tættur uppi í fjallasíðunum, skilur tú at har má vera góður grasvøkstur. Eg fekk lendi til leigu uppá 35.000 kvm og dyrkaði tað til bæ fyrsta árið. Fyrstu árin sáddi eg gras. Tað visti seg, at grasið vaks skjótt har uppi — helst skjótari enn longri niðri í haganum. Hetta kemst av, at grasið liggur meira í dvala um veturin enn longri niðri.

Vánaligt ár í fjør

Jákup sigur víðari, at árið í fjør var eitt ringt ár til veður. Meginparturin av útlendsku grasrótini doyði við undantaki av tí, har jákupskel varð breitt yvir og saksað í moldina.

— Jørðroyndirnar vistu seg at verða heilt fyrriuttan kálk og salt, tá eg byrjaði at velja, leggur Jákup aftrat. Annars visti tað seg, at tann føroyska grasrótin kom væl fram.

Jákup hevur síðani fingið ein leigusáttmála aftrat frá einum hagaparti longri niðri. Hetta stykkið er 80.000 kvm stórt og eru einir 25.000 kvm dyrkaðir higartil.

Samanumtikið hevur royndin at velja so høgt uppi í haganum eydnast væl. Í lètuni ber ovara stykkið 5 kúfóður. Tað niðara stykkið ber 3 kúfóður. Men enn eru so umleið 55.000 kvm eftir at dyrka har.

Útbyggja fjósið

Fjósið á Búmúla varð bygt í 1977 og varð ætlað til 15 neyt. Jákup sigur, at hann vildi ikki byggja fjósið ov stórt beinanvegin, men heldur byggja tað í stigum.

Nú so stór lendi eru velt og meira aftrat verður velt

Jákup Eidesgaard, bóndi lýtur út yvir uppdyrkaða stykkið uppi undir Slættaratindi

í ár er grundarlag fyri at víðka fjósið. Jákup ætlar við hesi útbyggingini at hava í alt 20 mjólkineyt.

Gamli býurin — ein minnisvarði

Hvørjir eru so møguleikarnir fyri jarðarbrúki á Eiði? Til hetta sigur Jákup Eidesgaard, at lendið norðuri á Eiði er soleiðis háttað, at tað í dag eingin møguleiki er at

reka jarðarbrúk á tí gamla bønnum.

— Tann gamli býurin er ein minnisvarði yvir teir gomlu, sum undan eru farnir — fyri teirra knoss og stríð — og hesin minnisvarði eigur ikki at verða oyðilagdur.

Jákup sigur víðari, at her á gamla bønnum skulu fólk kunna hava møguleikan at hava seyð og kunna velja epli sum fritíðartriv